

طرح درس

عنوان درس: فلسفه تاریخ (فلسفه سیاسی در ایدالیسم آلمانی)

۱. شماره درس: ۴۱۰۳۲۲۳

۲. تعریف

هگل در توصیف فلسفه حق آن را همچون فلسفه آزادی فهم می‌کند؛ بنابراین در این اثر با دریافت هگل از مهم‌ترین مفهوم اندیشه سیاسی عصر جدید یعنی آزادی و نسبت آن با زندگی اجتماعی و مشخصاً جامعه مدنی و دولت مواجه می‌شویم. هگل حق را وجود اراده آزاد در جهان معرفی می‌کند. بنابراین فلسفه حق نزد او همان فلسفه آزادی است و در این اثر در جستجوی فعلیت یافتن آزادی در زندگی اجتماعی و مشخصاً نحوه تحقق آن در جهان اجتماعی انسان و نقش نهادها در تحقق این آزادی است. هگل در این کتاب با رویکردی دیالکتیکی، تکامل دریافت از مفهوم حق در قالب سه مرحله بیان می‌کند: حق انتزاعی، اخلاق و حیات اخلاقی. حیات اخلاقی به عنوان آخرین گام از سه‌گانه دیالکتیکی هگل که مفصل‌ترین بخش کتاب را نیز تشکیل می‌دهد به شرح دریافت هگل از نهادهای اساسی جامعه مدرن یعنی جامعه مدنی و دولت اختصاص دارد. نقد قرارداد اجتماعی، ارزش بازار آزاد در تحقق آزادی انسان و دریافت هگل از نظام اقتصاد سرمایه‌داری و نیز نقش دولت در تحقق آزادی انسان، از جمله مباحث کلیدی و نیز مناقشه‌برانگیز این اثر است که منازعات تفسیری فراوانی حول آن شکل گرفته که در این درس به پاره‌ای از آن‌ها اشاره می‌شود.

۳. منابع

Hegel, G.W.F. (1991) Elements of the Philosophy of Right. edited by Allen W. Wood and translated by H.B. Nisbet. Cambridge: Cambridge University Press.

Knowles, Dudley (2002). Hegel and the Philosophy of Right. London: Routledge.

Pippin, Robert (2012). Hegel's Practical Philosophy: Rational Agency as Ethical Life. Cambridge: Cambridge University Press.

Moyar, Dean (2021) Hegel's value: Justice as the Living good, Oxford: Oxford University Press.

۴. اهداف

هدف از این درس آشنایی با عناصر اصلی فلسفه سیاسی در سنت ایدئالیسم آلمانی از مسیر مواجهه مستقیم با یکی از متون محوری این سنت یعنی *عناصر فلسفه حق* هگل است.

۵. تعهدات دانشجوی

حضور و مشارکت فعال در کلاس + تحویل تکالیف

۶. پیش‌نیازها*

ندارد

۷. شیوه محاسبه نمره

عنوان	بارم	
تکالیف نوشتاری (۲ تکلیف)	۴ نمره	مقصود از تکلیف نوشتاری، نگارش متنی حدوداً ۱۰۰۰ کلمه‌ای ناظر به مباحث درس است.
مقاله	۱۰ نمره	این مقاله باید حدود ۴۰۰۰ کلمه ناظر به موضوعات مورد بحث در درس باشد.
مشارکت فعال در کلاس	۲ نمره	
پایان ترم	۴ نمره	

مصطفی زالی

استاد درس

تقویم آموزشی درس فلسفه تاریخ

عنوان بحث	هفته / جلسه
مقدمه کتاب عناصر فلسفه حق	اول
تعطیل رسمی	دوم
مقدمه کتاب عناصر فلسفه حق (ادامه)	سوم
حق انتزاعی (بخش اول)	چهارم
حق انتزاعی (بخش دوم)	پنجم
حق انتزاعی (بخش سوم)	ششم
اخلاق (بخش اول)	هفتم
اخلاق (بخش دوم)	هشتم
اخلاق (بخش سوم)	نهم
اخلاق (بخش چهارم)	دهم
حیات اخلاقی (بخش اول)	یازدهم
حیات اخلاقی (بخش دوم)	دوازدهم
حیات اخلاقی (بخش سوم)	سیزدهم
حیات اخلاقی (بخش چهارم)	چهاردهم
حیات اخلاقی (بخش پنجم)	پانزدهم
حیات اخلاقی (بخش ششم)	شانزدهم